

Nem azt a nehézkes, kötöttformájú hitelt értem, amelyet a már meglévő törvény biztosít az erdőgazdaság részére, mert hiszen ilyen hitellel, ilyen feltételek mellett termelési, vagy szállítási költségeket fedezni egyáltalában nem lehet.

Egyébként is a jelzáloghitelek valorizálásának kérdése még mindig annyi titkos veszedelmet rejt magában, hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok mellett ilyen hitel aligha lesz igénybevehető.

Feltétlenül módját kellene azonban ejteni annak, hogy termelő erdőgazdaságaink közvetlenül is élvezhessenek hitelt a Jegyintézettől és ne legyenek 30 százalékos, vagy ennél még drágább bankhitelre utalva, esetleg arra kényszerítve, hogy az üzemi költségek fedezése céljából termékeiket bármilyen áron piacra dobják.

Ugy vélem, a kérdés fontossága megérdemli, hogy az egyesület komolyan és erélyesen foglalkozzék vele és pedig a legrövidebb időn belül.

Laitner Elek †

Mult számunkban röviden közöltük, hogy *Laitner* Elek ny. miniszteri tanácsos folyó évi július 5-én Budapesten meghalt. Vele ismét egy oszlopos tagja dőlt ki annak az erdészgenerációnak, amely a magyar erdőgazdaság megalapozásának és fokozatos fejlesztésének nehéz, úttörő munkájában vezetőszerepet töltött be s hosszú szolgálata alatt elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Laitner Elek 1844-ben Nagybányán született. A gimnáziumot Szatmáron, az erdészeti akadémiát Selmechányán végezte. Az erdészeti akadémia elvégzése után, 1864-ben, mint erdészjelölt a nagybányai cs. és kir. bányászati és erdőgazdasági jószágigazgatóságnál kezdte meg szolgálatát. 1869—1871-ig Nagybánya sz. kir. városnál az erdész mérnök tanácsosi állást töltötte be. 1871-ben, mint m. kir. erdész a nagybányai m. kir. erdőhivatalnál újból állami szolgálatba lépett. 1877—1880. évek alatt Pécskán a m. kir. állami javak igaz-

gatóságánál erdőrendező, 1880-tól 1890-ig Kolozsvárt kir. erdőfelügyelő volt, 1890-től pedig 1915 január hóban történt nyugdíjbavonulásáig a besztercei m. kir. erdőigazgatóság vezetője lett, kezdetben erdőigazgatói, 1905-től kezdve miniszteri tanácsosi rangban.

Amint életrajzi adataiból látható, aránylag fiatalon jutott vezetőállásba. Kir. erdőfelügyelő az erdőtörvény életbeléptetése alkalmával lett s ebben az állásában az erdőtörvény végrehajtásának nehéz, uttörő munkájában kellett képességeit érvényesíteni. A legnehezebb feladat akkor szakadt rá, amikor a naszódvidéki erdők sorsát kellett rendezni. Ugyanis, amikor 1884-ben br. Bánffy Dezső erdészeti kormánybiztossá nevezetett ki Beszterce-Naszód vármegyébe, Laitner Eleknek, mint eme kerület kir. erdőfelügyelőjének, jutott az a fontos feladat, hogy a kormánybiztost nehéz munkájában helyes szaktanácsokkal és célravezető javaslatokkal támogassa. Ő ennek a feladatnak minden tekintetben fényesen meg is felelt, úgy, hogy amikor a naszódvidéki erdők ügyének rendezése a Laitner Elek közreműködésével és jórészt az ő előmunkálatai alapján készült 1890. évi XIX. t.-c. törvényerőre emelkedésével befejezést nyert s az erdők gazdaságának további intézését az erdészeti kormánybiztosságtól az előbb említett t.-c. értelmében szervezett besztercei m. kir. erdőigazgatóságnak kellett átvenni, az erdőigazgatóság élére Laitner Elek nevezetett ki erdőigazgatónak.

Az erdőigazgatóság megszervezését, az erdőbirtokokat terhelő jelentékeny adósságok kifizetését, az erdők feltárását és jövedelmezővételének nehéz munkáját Laitner Elek általános közmegelegedésre és elismerésreméltó módon oldotta meg.

A naszódvidéki községek, valamint a naszódvidéki iskola- és ösztöndíjalapok jóformán neki köszönhették, hogy az erdőigazgatóság működésének 1890-ben történt megkezdése után alig pár évre, addig soha még csak nem is álmodott jóléthez jutottak. A rozoga templomok, iskolák és más középületek helyett egymásután épültek fel az érdekelt községekben az erdők jövedelméből a szebbnél-szebb templomok, iskolák

és más középületek; ugyancsak az erdőgazdaságnak köszönhető a vármegyében a vasuti hálózat kifejlesztése s az erdőgazdaság jövedelme tette lehetővé, hogy a községek csenevész állatállománya elsőrendü tenyészállatok beszerzésével feljavíttassék, sőt az erdőigazgatóság tetemes anyagi áldozattal még a havasi legelőgazdaság fejlesztésére is példát mutatott, irányt szabott s mindezekon felül a céltudatos erdőgazdálkodás jövedelméből egyszersmindenkorra megszabadította a naszódvidéki községeket mindenféle községi pótdadó terhétől, úgy hogy ezeknek a községeknek oláh lakossága Laitner Elekét úgy tekintette, mint valami felsőbb lényt s maguk között csak „Tata nostá“-nak (a mi apánknak) nevezték.

Laitner Elek érdemes munkássága úgy lent a nép között, mint felsőbb helyeken is a legteljesebb elismerésben részesült. Az Országos Erdészeti Egyesületnek hosszú időn választmányi tagja volt s egy alkalommal ez az egyesület a Horváth Sándor-féle 1000 koronás jutalmat is a gyakorlati erdőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül neki ítélte oda. Tagja volt az erdészeti állámvizsgabizottságnak is. Érdemei azonban legfelsőbb helyen is elismerésre találtak, amennyiben a király 1903-ban a Ferenc József-rend tisztí kerestjével, 1915-ben pedig nyugalombavonulása alkalmával a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Mivel hálálták meg az oláhok ezt a sok jót, amit anyagi és kulturális fejlődésük érdekében évtizedeken át tett értük?! Ezt az öreg urat, akinél nagyobb jötevője az erdélyi oláhnépnek aligha volt, dacára öreg korának s dacára annak, hogy távortartotta magát minden politikai mozgalomban való résztvételtől, nem türték meg Kolozsváron nyugodalmas otthonában, hanem őt is, mint annyi derék magyar embert, csak azért, mert magyar volt, bujdosóvá tették. Ki kellett költöznie Budapestre, s a megszokott és meg is érdemelt kényelem helyett egy penzió butorozott szobájában élte itt öreg napjait. Nyugodjék csendesen!
